ZONA DE SECURITATE.md

Moldova Suverană

COTIDIAN AL GUVERNULUI REPUBLICII MOLDOVA

Ziarul apare de la 1 mai 1924 | SIMBATA, 10 AUGUST 1991 | NR. NR. 165-166 (17774-17775) | PREȚUL 20 cop. (6 lei).

...ntrunire la Guvernul Republicii Moldova

Ieri ziarul nostru a publicat Decretul Președintelui Republicii Moldova «Cu privire la confirmarea în funcție a președinților comitetelor executive raionale și primarilor orașelor de subordonare republicană». In legătură cu această confirmare la 9 august la Guvernul Republicii Moldova a avut loc o întrunire cu persoanele oficiale în cauză, responsabile de puterea executivă în teritoriul din subordine.

In cadrul întrunirii, dl Mircea Snegur, Președintele Republicii noastre, a rostit o alocuțiune (se publică), abordînd diverse chestiuni vizînd situația social-economică din Moldova în general și funcționarea structurilor executive în special.

Apoi au luat cuvîntul președinții comitetelor executive Briceni — dl Valeriu Bulgari; Nisporeni — dl Mihai Ciorici; Vulcănești — dl Alexandru Grosu; Hîncești — dl Valentin Lefter; Dondușeni — dl Nicolae Cazacu; primarul Chișinăului, dl Nicolae Costin, care au mulțumit pentru încrederea acordată, au accentuat necesitatea perfecționării în continuare a mecanismului de funcționare a puterii executive.

La aceeași temă au vorbit și dl Ion Costaș, ministrul afacerilor interne, și Primul-Ministru al Republicii Moldova, dl Valeriu Muravschi.

In cuvîntul de încheiere Președintele Republicii i-a mai felicitat o dată pe președinții comitetelor executive și pe primarii orașelor de subordonare republicană, dorindu-le succese în activitatea lor.

Cor. «M.S.»

Independența - creația poporului

Cuvîntarea rostită de dnul Mircea SNEGUR, Președintele Republicii Moldova,

în cadrul întrunirii de lucru cu președinții comitetelor executive ale raioanelor și primarii orașelor în ziua de 9 august 1991

Stimați președinți ai comitetelor executive, primari, membri ai Guvernului, dragi compatrioți! Întîlnirea de astăzi este semnificativă pentru noi toți, dar mai ales pentru o bună parte dintre cei prezenți în această sală: la 8 august a fost semnat Decretul prezidențial cu privire la confirmarea în funcții a majorității președinților comitetelor executive raionale și a primarilor orașelor. Cu acest prilej, în numele conducerii republicii, adresez Domniilor voastre sincere felicitări și spor la muncă.

De la bun început vreau să menționez că luarea mea de cuvînt este adresată și întregului popor. Sper că ea va înlocui în mare măsură și tradiționala mea ieșire lunară în fața telespectatorilor republicii.

Iată de ce permiteți-mi, în primul rînd, să mă refer la cîteva aspecte prioritare ale situației social-politice actuale din republică.

Astăzi nu voi vorbi în detalii despre cauzele care stau la baza situației critice din sfera economică și socială. Ele sînt cunoscute, au fost menționate în repetate rînduri cu diferite alte ocazii. De remarcat doar, că deși în ultimele două luni în unele sfere există simptome de stabilizare, declinul economic continuă să se adîncească.

O încordare (să-i zicem — «neplanificată») și mai mare a situației au cauzat-o calamitățile naturale de la începutul lunii trecute. În perioada dintre 2 și 5 iulie uraganul însoțit de ploi torențiale cu grindină a afectat 27 de raioane și 6 orașe, în total în zona inundată aflîndu-se circa 90 de localități. Pagubele materiale directe, după cum știți, se estimează la peste 700 milioane de ruble. Au fost distruse și avariate un mare număr de case de locuit, au fost scoase din funcțiune drumuri, poduri, sectoare de cale ferată, obiective energetice, de telecomunicații și ale serviciului comunal, s-au rupt diguri și lazuri de irigație.

Mari pagube a suferit agricultura: au fost inundate 26 mii hectare de pămînt arabil, iar pe 73 mii hectare de culturi agricole roada a fost distrusă complet; au pierit multe animale și păsări. În condiții extrem de grele se recoltează pîinea. Se dă dovadă de înaltă conștiință civică, de adevărat eroism.

Bineînțeles, cea mai grea pierdere pentru noi o constituie viețile omenești: 18 decedați și un om dispărut fără urmă.

Din primele clipe lucrărilor de salvare, de lichidare a consecințelor calamității li s-au atribuit o importanță primordială, chiar politică. Aspectul politic constă și în faptul că această grea încercare s-a abătut asupra noastră în condi-

(Sfîrșit în pag. 2).

cerealelor. Sînt prevăzute și o serie de măsuri excepționale: reducerea investițiilor în construcțiile capitale cu 100 milioane ruble. A fost sprijinită că acest document este necesar nu numai pentru reglementarea organizării și desfășurării unor asemenea licitații, ci și pentru a pune ordine în scoaterea ace-

Felicitare

Vă felicităm pe toți acei care activați în domeniul con-

...ți din republică

...ța internațio...

Independența — creația poporului

(Sfîrșit).

ții deosebite, cînd facem primii pași pe calea suveranității și independenței statale, cînd ne-am declarat deschis și univoc poziția față de relațiile noastre cu Centrul, față de Tratatul asupra Uniunii. Calamitatea a servit drept examen nu numai al bărbăției, ci și al confirmării pozițiilor noii conduceri a republicii în fața întregului popor.

Lucrările înfăptuite pînă în prezent — practic într-o singură lună — ne dovedesc că cea mai importantă etapă a acestui examen în linii mari a fost depășită. Comisia extraordinară, în frunte cu dnul Andrei Sangheli, prim-vice-prim-ministru al Guvernului Republicii Moldova, executivul republican în ansamblu, organele locale din zonele sinistrate au știut să mobilizeze operativ și la un bun nivel organizatoric toate forțele disponibile, pentru a ține piept stihiei.

După cum știți, în problema dată Guvernul a adoptat două hotărîri speciale: «Cu privire la măsurile extraordinare de ajutorare a cetățenilor Republicii Moldova care au avut de suferit de pe urma calamității naturale, provocate de ploile torențiale și de furtuni» — aceasta chiar în primele zile, iar puțin mai tîrziu, după studierea amănunțită a zeci și sute de situații concrete, a urmat cea de a doua hotărîre — «Cu privire la lichidarea consecințelor calamităților naturale provocate de ploile torențiale și furtunile abătute asupra Republicii Moldova».

Esența ambelor hotărîri constă în acordarea de ajutor maximal sinistraților, astfel ca ei să poată reveni la viața normală în cel mai scurt timp. Principalul accent se pune pe restabilirea fondului locativ distrus, urmărindu-se scopul ca familiile rămase fără adăpost să poată ierna în case noi. Nădăjduim că de acum la începutul lunii septembrie zeci de familii ale sinistraților vor putea părăsi localurile căminelor, caselor de cultură, taberelor de vară, bazelor turistice, unde au fost cazate temporar, și vor intra în casele înălțate de cele mai diverse organizații, brigăzi și echipe de constructori.

Ce măsuri se iau pentru ameliorarea situației?

Guvernul Republicii Moldova a adoptat la ședința sa din 24 iulie 1991 hotărîrea «Cu privire la măsurile suplimentare de îmbunătățire a aprovizionării populației cu mărfuri de larg consum». Ea prevede stimularea gospodăriilor din republică în ce privește achizițiile de stat. Sînt sporite prețurile contractuale maxime de achiziție la cerealele din recolta anului 1991, aprobîndu-se normative maxime de vînzare a lor către stat, în baza cărora gospodăriilor li se oferă posibilitatea de a intra în posesia utilajelor și a mărfurilor de larg consum. În anul 1991 este încurajată colectarea de la gospodării contra valutei liber convertibile a grîului, porumbului, mazării etc.

Guvernul a interzis, pînă nu va fi executată comanda de stat, exportarea produselor agricole și operațiile de bursă, legate de această producție, excepție făcîndu-se doar pentru beneficiarii unionali și pentru contractele interrepublicane. În cazul încălcării prevederilor prezentei hotărîri vinovații vor fi sancționați economic și financiar.

Am fost nevoiți să procedăm la asemenea măsuri, deoarece în republică continuă practica exportării excesive pe cele mai diverse căi a produselor alimentare și mărfurilor de larg consum.

Cea mai concludentă dovadă în acest sens sînt rezultatele activității punctelor de control instituite la ieșirile din Moldova de către poliția republicană. Astfel, numai în prima săptămînă — de la 27 iulie pînă la 3 august — a fost curmată intenția de a scoate nelegitim din republică: 22 tone de carne, 396 tone de fructe și legume, 26.000 borcane de conserve din carne și legume, 150 kilograme de miere de albini, 55.000 sticle de vin și șampanie, 12.000 sticle de coniac și alte băuturi spirtoase, 4,2 procente, de lapte — cu 11 procente, de ouă — cu 10 procente. Aceasta însă n-a contribuit la redresarea stării de lucruri de pe piața de consum, deoarece nivelul producției animaliere este mai scăzut față de perioada corespunzătoare a anului trecut.

Cred că Dumneavoastră ați luat deja cunoștință de hotărîrea Guvernului Republicii Moldova din 25 iulie anul curent «Cu privire la măsurile de asigurare a achizițiilor de stat din recolta de cereale a anului curent și protecția pieței republicane de produse agricole în anul 1991

unde au fost cazate temporar, și vor intra în casele înălțate de cele mai diverse organizații, brigăzi și echipe de constructori venite în ajutorul lor practic de pretutindeni din republică.

Știu că în această privință există și deficiențe, lipsă de responsabilitate și organizare, uneori chiar de simplă omenie — le-am remarcat personal, vizitînd un șir de localități sinistrate și șantiere de construcție. Dar e necesar să menționez și altceva: stihia nu i-a dezbinat, ci i-a unit pe oameni.

Sentimentul carității a cuprins întreaga republică. Afară de ajutoarele materiale primite de la stat, pe conturile deschise în raioanele și localitățile sinistrate au transferat și continuă să transfere însemnate sume de bani colectivele de muncă de la întreprinderi, organizații și cooperative, mii și mii de persoane particulare. E semnificativ faptul că în lista acestora găsim adrese din toate colțurile republicii, cît și din România. In activitatea de adunare a ajutoarelor pentru cei care au avut de suferit de pe urma calamității s-au inclus diverse organizații social-politice și obștești, care au făcut un lucru de mare folos (Liga democrat-creștină a femeilor, Frontul popular din Moldova, Consiliul Republican al Femeilor etc.).

In numele conducerii republicii le aducem mulțumiri tuturor celor care n-au rămas indiferenți la durerea sinistraților și din puținul pe care-l au s-au împărțit cu ei.

Prin unire se poate obține mult. Stihia ne-a făcut să ne pătrundem și mai mult de acest adevăr, fapt ce va servi, cred eu, la consolidarea bazei înaintării noastre pe calea aleasă.

Dumneavoastră știți bine, Guvernul Republicii Moldova a adoptat la ședința sa din 24 iulie 1991 hotărîrea «Cu privire la măsurile suplimentare de îmbunătățire a aprovizionării populației din Republica Moldova cu mărfuri de larg consum», hotărîre prin care a fost creată comisia guvernamentală extraordinară pentru problemele reglementării pieței de consum în frunte cu dnul V. Muravschi, Prim-ministrul Guvernului Republicii Moldova.

Ministerele, departamentele de stat și comitetele executive sînt obligate să asigure sporirea volumului producției și livrării mărfurilor de larg consum pentru a lichida restanțele înregistrate.

Totodată, a fost luată decizia de a scuti de taxe vamale o serie de mărfuri importate de întreprinderi și cetățeni și de a stabili paralel taxe vamale majorate pentru surplusul de mărfuri exportate de cetățeni.

Lista mărfurilor a fost publicată în presa republicană.

Esențialul constă în rezolvarea problemei aprovizionării întreprinderilor cu materii prime și în sporirea responsabilității conducătorilor de unități de producție.

Un loc aparte în stabilizarea pieței de consum revine complexului agroindustrial.

Acum e în toi una dintre cele mai de răspundere etape — pretutindeni se desfășoară recoltarea legumelor, fructelor, colectarea nutreturilor, e pe sfîrșite recoltarea grînelor.

Sper, că și comitetele executive raionale analizează sistematic situația la zi, iau măsurile cuvenite pentru a strînge la timp și fără pierderi roada crescută în condițiile atît de dificile ale acestui an.

O anumită ameliorare a situației s-a produs în sectorul zootehnic. Astfel, în comparație cu I trimestru al anului curent, în trimestrul al II-lea producția de carne a sporit cu me, 150 kilograme de miere de albini, 55.000 sticle de vin și șampanie, 12.000 sticle de coniac și alte băuturi tari, confecții în valoare de 478 mii ruble, 1.200 de covoare, aparate electrice de uz casnic în valoare de 4 mii ruble, veselă de ceramică în valoare de 6 mii ruble, 7 tone de metal profilat, 25 mii bucăți de tapete-foto și alte mărfuri, produse alimentare, materiale. Valoarea totală a lor se cifrează la circa 10 milioane de ruble. Vă dați bine seama, că nici aceste date nu reflectă situația reală.

Deși se fac auzite și anumite proteste posturile de control instituite de către Ministerul Afacerilor Interne al republicii sînt destul de necesare la momentul actual. In caz contrar acest jaf ziua în amiaza mare va continua la nesfîrșit. Este de datoria executivelor să nu contempleze pasiv, ci să se includă și ele cît mai activ în această muncă, conlucrînd fructuos cu poliția, luînd asupra lor repartizarea în rețeaua comercială, distribuirea judicioasă a acestor bunuri.

Este necesar de urgență de a institui un control și mai strict, iar persoanele care se vor face vinovate — să fie trase la răspundere.

Țin să accentuez că răspunderea personală pentru executarea hotărîrilor Guvernului Republicii Moldova o poartă atît conducătorii ministerelor, departamentelor de stat, cît și președinții comitetelor executive raionale, primarii orașelor.

Protecția pieței de consum, independența economică în general ar putea să asigure convertibilitatea unității noastre bănești. Marfa produsă în prezent de întreprinderile din republică ar putea să satisfacă necesitățile populației. Dar întrucît cooperativele sînt libere să-și stabilească prețurile, ele practic nu se conformează cu ele, ci le majorează de cîteva ori, ceea ce duce la sporirea inflației. Cooperativele, de asemenea, nu se grăbesc să livreze mărfurile în rețeaua comercială de stat, ci le vînd în piețe, unde prețurile sînt și mai mari. Ele trebuie să-și îndeplinească obligațiunile de livrare a mărfurilor în rețeaua comercială de stat.

Bineînțeles, treptat vom renunța la comenzile de sus. In cele din urmă, țăranul trebuie să guste din libertate. Sîntem, pur și simplu, obligați să promovăm consecvent reforma agrară. Este clar că anume noul Cod funciar va constitui principala pîrghie de realizare a reformei. În Legea «Cu privire la proprietate» Parlamentul a determinat că toate cele trei tipuri de proprietate: privată, colectivă și de stat au aceeași valoare. Acum este important ca țăranul însuși să decidă asupra formei de privatizare a pămîntului (societate pe acțiuni, gospodărie țărănească, colectivă etc.). Este de datoria Dumneavoastră să faceți totul ca țăranul să înțeleagă acest drept al său, să-l cunoască și să-l folosească. Așa va fi cel mai echitabil.

Acum să trecem la un alt grup de probleme din viața noastră social-politică, pe cît de actual, pe atît de dificil.

Analizînd presa periodică din ultima vreme, mulțimea de scrisori sosite pe adresa Cancelariei de Stat și a mea personală, discursurile unor lideri ai formațiunilor social-politice la mitinguri, la radio și televiziune se constată o anumită derută, neîncredere, dezinformare, se fac auzite învinuiri atît din stînga, cît și din dreapta privind linia politică promovată de conducerea republicii. Este vorba, în primul rînd, despre atitudinea față de Tratatul de Uniune, despre alte aspecte ale activității noastre legate într-un fel sau altul de calea pe care merge și urmează să meargă Republica Moldova. Presa comunistă continuă să ne «bombardeze» cu apeluri, scrisori și proteste colective, care vizează chiar și legi adoptate de acum în Parlament. Principala preocupare a autorilor unor atare demersuri și a majorității cu atîta trudă pe un drum de loc ușor, dar a păși cu candela speranței aprinsă în inimă. Zău, uneori îmi vine să cred că anume acei de împing mereu poporul dintr-o extremă în alta — doar să nu uite lumea de ei! — fac jocul Centrului, Moscovei și cine mai știe al cui...

Periculoasă și alarmantă coincidența țintei atacurilor din Centru cu cele de dreapta și din stînga de aici de la noi! E o situație cunoscută în istorie, care, cred eu, trebuie să ne deschidă și mai bine ochii, să ne adune și mai strîns în jurul ideilor realiste — singurele care ne vor salva de starea în care am fost și din care ieșim atît de anevoios și atît de tragic.

Sincer să Vă spun, în calitatea mea de Președinte al Republicii Moldova, mă aflu într-o situație destul de dificilă. Pe de o parte sînt obligat să îndeplinesc voința Parlamentului (și o fac din fermă convingere), care prin Declarația despre suveranitate a trasat linia strategică spre independența statală a Republicii Moldova, iar, pe altă parte, mă pune în gardă faptul că unii lideri ai formațiunilor politice se dezic de această idee, ce a cuprins masele largi ale populației și nu a permis desfășurarea referendumului unional.

De fapt, astăzi ne aflăm la o mare răscruce istorică. Răspunderea noastră pentru pasul pe care-l vom face e deosebit de mare. In aceste condiții ambițiile, suspiciunile și zvonurile răuvoitorilor ne complică cu mult calea spre independență.

Un an de suveranitate, în pofida încercărilor prin care am trecut, a fost posibil datorită faptului că pe prim plan au fost puse interesele majore ale poporului, și nu ambițiile grupurilor politice sau cele personale.

dova Vă declar că și pe viitor voi depune toate eforturile pentru obținerea independenței.

În acest scop Vă îndemn pe toți să ne apucăm de lucru, să renunțăm la pretențiile de grup și personale.

Interesele supreme ale Moldovei nu ne permit să absolutizăm dezideratele pur naționale, pur profesionale sau pur partinice. Acum e nevoie de o platformă centristă, care să înglobeze plenar voința și aspirațiile muncitorilor, țăranilor și intelectualității, să orienteze energia forțelor democratice spre acțiuni comune.

Țin să menționez încă o dată că problemele cu care ne confruntăm și din cauza cărora pătimim astăzi și-ar găsi o rezolvare mai urgentă și mai deplină, dacă am fi uniți, dacă vrajba și dezbinarea n-ar fi pătruns și în rîndurile forțelor democratice din Moldova. Situația e de așa natură, încît sînt nevoit să fac din nou apel la înțelegere și unire. Să îndemn exponenții mișcărilor de masă la consens. La dialog și compromis. Numai așa vom putea ține piept presiunilor din partea Centrului și a forțelor distructive locale, numai așa vom putea înfăptui năzuințele noastre spre suveranitate și independență, de care conducecerea actuală a Republicii Moldova nu se va dezice niciodată, și îndemn poporul să ne susțină și de acum înainte.

Un rol important în rezolvarea problemelor, despre care am vorbit mai sus, în stabilizarea situației social-politice revine organelor executive create pe principii noi.

Intrarea în vigoare a Legii «Cu privire la bazele autoadministrării locale» este primul pas spre formarea unor structuri democratice de gestionare administrativă care vor servi drept instrument de lucru pentru constituirea statală a republicii, în promovarea unor municipale, activitatea de antreprenor și altele) întrucît ele însele nu au un alt statut juridic de administrație locală.

Aceasta fiind starea de lucruri, e lesne de înțeles cît de importantă este reforma autoadministrării locale și în special consolidarea puterii executive pe teren, în cadrul teritoriului concret.

Iată de ce, în conformitate cu Hotărîrea Parlamentului din 10 iulie, pentru aplicarea Legii «Cu privire la bazele autoadministrării locale» în cadrul primei etape de tranziție în republică se instituie subordonarea unică a organelor autoadministrării locale în structura puterii executive. In fruntea lor se va afla o singură persoană oficială, responsabilă de administrarea de stat în teritoriul de subordine — președintele comitetului executiv al raionului și, respectiv, primarii orașelor și satelor, învestiți cu noi împuterniciri.

Parțial se va introduce noua terminologie juridică privind statutul organelor locale. Consiliile (fostele Soviete de deputați ai poporului) devin organe executive prin menirea lor. Comitetele executive se păstrează la nivel de raioane și orașe de categorie republicană. În celelalte localități, sate și orașe comitetele executive se dizolvă, iar consiliile activează în continuare conform noii Legi.

Hotărîrea Parlamentului din 10 iulie curent, Regulamentul provizoriu privind funcționarea organelor autoadministrării locale ale Republicii Moldova în perioada de tranziție (pînă la definitivarea noii împărțiri teritorial-administrative) și Legea «Cu privire la bazele autoadministrării locale» au fost publicate și expediate comitetelor executive raionale și orășenești. Ele urmează să fie executate și de către toți primarii.

Parlamentului.

Deci, județele devin o realitate. Legea despre funcționarea organelor județene o vom elabora împreună cu Dumneavoastră. Evident, viitorul județ va avea nevoie de funcționari competenți cu atribuții funcționale și profesionale noi. Instituirea județelor va cere și ea o perioadă de tranziție. Ele, la rîndul lor, vor avea dreptul de a forma diverse circumscripții teritoriale. Deși nu există pericolul de a rămîne fără lucru în aparatul de stat. Reducerea personalului nu este un scop în sine. Dimpotrivă, o administrație competentă și eficientă este de neconceput fără asemenea specialiști.

Toate comitetele executive vor trebui să se încadreze în activitatea de realizare a atribuțiilor ce le revin acum, acordînd, totodată, o atenție deosebită primăriilor, comunelor și orașelor din subordine.

Noi tindem spre democrație, spre un stat bazat pe drept. Și nu ne sperie faptul că în etapa turile noastre ne ciocnim cu împotrivirea forțelor conservatoare, uneori chiar reacționare. Adevărul e că în vîrtejurile zbuciumate pe care le trăim nu putem înainta izbîndă decît prin perpetuă profundă înnoire, prin recoperirea, regenerarea acestor mecanisme firești și vitale care astăzi asigură prosperarea multor state civilizate.

Stimați președinți de executive și primari, Vă adresez din nou cordiale felicitări cu ocazia confirmării Dumneavoastră în funcții. Vă doresc sănătate și succes în exercitarea atribuțiilor ce Vă revin și sper că împreună vom îndreptăți credința acordată.